

Тази редакция, която според мен е an block, е и един от примерите за централизиране на лирическият говорител в поетическото пространство. Преди това той е значително по-аморфен и неиндиферентен, като редакционното му конституиране ще се пренесе и в поемата „Градушка“. Очевидно е, че самата поема представлява трайно художествено предизвикателство, тъй като е писана и редактирана на части, за което свидетелства и недвусмисленото означаване в бележника „Към „Град“ (с. 123 и 125). Тя претърпява сериозни редакционни трансформации, докато се преобрази в текста, който ни е познат. Разбира се, по-значимите творения на поета неминуемо ще преминават през множество разнообразни варианти. Но и при тяхното редактиране Яворов концентрира повече внимание върху емоционално-естетическия и образния пласт. Поетът изпълва почти цял бележник, работейки само върху две произведения: „Милица“ (с редактираното заглавие „Забравена“) и „Нощ“. Тук е съсредоточена и огромната част от редакторската му работа в публикуването общо девет бележника. В този бележник („Бележник №3. I софийски бележник – 1900–1901 г.“, с. 159) е включено и стихотворението „Павлета делия и Павлетица млада“ с първо заглавие „От чужбина“ (с. 226). То също е подложено на сериозна редакторска работа, но не толкова в думите, колкото в изразите. Характерът на промените тук показва, че започнато преди всичко като идея с неизбистрени още детайли, за разлика от редица други стихотворения, където детайлите са по-конкретни. Този тип преимущество в редакционната работа на поета води до заключението, че същинският стожер на вдъхновението му идва от образността, а не от идейността. В духа на казаното пред М. Арнаудов бихме могли да обобщим, че при Яворов първо са образите, а после идеите.

Редактирането на думите „повлича“ със себе си и редактиране на по-големи словесни цялости, т.е. на отделни стихове, на вътрестихови изрази и строфи. Необходимо е обаче да обърне внимание, че тук не става дума за някаква последователност в редакторската работа на Яворов – че първо той променя някоя дума и чак след това цяло словосъчетание или строфа. Това не само няма как да се установи (освен в редки случаи, в които редактирането се извършва с друго мастило или молив), но ми се струва и несъстоятелно. Впечатлението ми се основава преди всичко на преимущественото редактиране само на думи в Яворовите бележници, съчетани в някои случаи с допълнителна дума – съюз или наречие – или пък с друга, подsigуряваща дума, която има отношение към ритмическата или естетическата страна на стихотворението (главно към запазване на първоначалния ритъм). Промяната на по-големи стихови цялости – на два или три стиха например, на куплети или строфи – позволява вече